

Høringsuttalelse til Kommuneplanens arealdel.

Av Jørn Bøhmer Olsen

Dato: 03.06.2021

NATUREN PÅ TYSKA OG HOLLENDEREN

Naturmangfoldet er rikt og variert i dette området, selv om det er av relativt ny dato. Dette mangfoldet viser de ulike variasjonene av liv som finnes i naturen. Det som tidligere var et tømmeropplag, har naturen tatt tilbake. Denne skogen er rik, og den er dynamisk. Den fasen skogen nå befinner seg aldersmessig, betinger et svært rikt fugleliv.

FN' Naturpanels mener

Nedbyggingen av dette vakre naturområdet er blitt presisert som et samfunnsoppdrag, og er basert på politiske vedtak. FN's Naturpanel ga også toneangivende forskere et samfunnsoppdrag. Den gikk ut på kartlegge klodens helsesituasjon. Panelets konklusjoner munnet ut i utvetydig budskap: Nedbygging av natur, med artstap som følge, det vil si reduksjon i naturmangfoldet, er en like stor trussel mot verden som klimaendringene. Det er et budskap enhver kommune burde ta innover seg. Det gjelder i sterk grad også Halden.

«Nå skjer utryddelsen i et tempo mellom ti og hundre tusen ganger fortere enn noensinne, ifølge denne rapporten. Det er fem hovedgrunner til at dette skjer, og alle er menneskeskapte. En av dem er endret arealbruk. Det som er nytt i denne rapporten, er at den mye grundigere enn tidligere undersøker sammenhengene mellom artsutryddelse og habitatødeleggelse, istedenfor å bare oppsummere i hvilken grad artene er utrydningstruet»

Variert og artsrik natur

Naturen er interessant og variert i dette området. Selv om den er av relativt ny dato. Det som tidligere var et tømmeropplag, har naturen tatt tilbake. Det rike fuglelivet skyldes at flere naturtyper - kyst og skog møtes.

Markante skogholt finnes på både Tyska og Hollenderen. Løvskogen dominerer, med innslag av edelløvskog: ask, lønn, eik og alm, men også svartor, gråor og selje, bjørk og osp. Funn av villapal er en kuriositet, og

selve urformen til vår domestiserte hagefrukt. I Osebergskipet fra år 820 ble det funnet villepler.

Skog finnes det mye av i kommunen. Skog inndeles i mange typer og former. Ser vi Halden Kommune under ett, så er det få områder med edelløvskog/svartor. Der er artsmangfoldet stort, og de er stadig under press til forskjellige menneskelige forhold. Generelt bør disse rike områdene ikke bygges. I Halden finnes det mange fattigere med betydelig mindre artsrikdom.

Vi trenger levende natur

Tyska og Hollenderen er et utpreget bynært område. Mange haldensere benytter dette naturområdet til mosjon og får naturopplevelser på kjøpet. Byens innbyggere trenger en kystlinje med utsyn mot sjøen. Det er også lett tilgjengelig område, også for eldre -og funksjonshemmede. Det er verdt å merke seg at svært mange mennesker har skrevet under på et opprop mot utbygging.

Et svært rikt område for fugler

De er særdeles gode områder hekkeområder for en del fuglearter. I mai er sangere, spurvestore insektetere, et markant innslag. I tidlige morgener er det intens fuglesang. Hoveddelen av disse sangerne overvintrer sør for Sahara. Andre i Nord-Afrika og Middelhavsområdet De er eksotiske sommergjester som har spesielle krav. At disse insekteterne finnes med såpass mange arter og stor tetthet, viser også at dette er en god insektbiotop. Tap av insekter har fått mye oppmerksomhet de senere årene, og forskere som Anne Sverdrup Thygesson m.fl har kommet med klare bekymringsmeldinger.

Isfuglen er en kuriositet i Norge. Den har en historisk tilknytning til vår by. I 1962 ble den for første gang funnet hekkende i landet. Det skjedde i Remmendalen. Senere har reir blitt funnet noen få ganger i vår kommune. Totalbestanden i landet er kanskje 5 -10 par, maksimum 50. Den benytter strandlinjen når den fanger fisk.

Det er verdt å merke seg at takrørskogen er en viktig overnattingsplass for linerler under høsttrekket.

Fiskeørnen, vår kommunefugl har i Halden en hekkebestand på under 10 par. Hollenderen/Tyska og tilgrensede vannområder, utgjør en del av denne bestandens jaktområde. Å se denne praktfulle rovfuglen fiske er ytterst severdig.

Ved vår harde utnyttelse av naturen kan arter som nå er vanlige, raskt bli truet. Derfor har vanlige arter som vi alltid har hatt omkring oss som: gulspurv, stær, taksvale, fiskemåke m. flere blitt kategorisert som rødlistet etter artsdatabankens kriterier.

Det som framgår av naturkunnskap i dette dokumentet, viser et tverrsnitt av forskjellige arter innen karplanter, trær og fugler. Insekter, sopp og lav er ikke undersøkt. Sannsynligvis vil også det gi interessante oppdagelser.

Planter, trær og fugler er registrert av undertegnede

Vedlegg. Artliste fugler og artsliste trær karplanter

Jørn Bøhmer Olsen (Naturfotograf)

Mottager av Halden Kommunes Miljøpris i 2011.

83 Fugler på Tyska og Hollenderen:

Spurvehauk

Kattugle

Linerle

Vintererle

Fossefall

Gjerdesmett

Isfugl

Strandsnipe

Storskarv

Gråmåke

Hettemåke

Fiskemåke

Svartbak

Sildemåke

Storskarv

Stokkand

Kvinand

Taffeland

Laksand

Ærfugl

Løvsanger

Gransanger

Munk

Hagesanger

Sivsanger

Rørsanger

Tornsanger

Møller

Gulsanger

Låvesvale

Taksvale

Bokfink

Stillits

Grønnfink

Grønnsisik

Gråsisik

Pilfink

Svarttrost

Gråtrost

Rødvingetrost

Kråke

Kaie

Ringdue

Skjære

Spettmeis

Kjøttmeis

Blåmeis

Stjertmeis

Løvmeis

Grønnspekk

Flaggspett

Dvergspett

Rødlistede fuglearter

Fiskeørn (Nær truet)

Stær (Nær truet)

Taksvale (Nær truet)

Gulspurv (Nær truet)

Sivspurv (Nær truet)

Fiskemåke (Nær truet)

Vannrikse (Sårbar)

Planter og trær på Hollenderen:

Takrør

Strandrør

Havstarr

Kvasstarr

Harestarr

Havsivaks

Skogsivaks

Gulaks

Korsknapp

Løkurt

Firblad

Engsoleie

Krypsoleie

Kratthumleblom

Skogstjerneblom

Vinterkarse

Gulflatbelg

Gjerdevikke

Fuglevikke

Nyresildre

Hårsvæve

Ormetegl

Strutseving

Sisselrot

Olavskjegg

Åkersnelle

Engtjæreblom

Smørbukk

Småsyre

Steinnype

Sølvmore

Stankstorkenebb

Prikkperikum

Smalkjempe

Markjordbær

Brennesle

Lundrapp

Hundegras

Harestarr

Strandsmelle

Skogkløver

Rødkløver

Hvitkløver

Vårskrinneblom

Røsslyng

Villapal (sårbar)

Ryllik

Gråor

Svartor

Osp

Selje

Alm

Ask

Lind

Eik

Bøk